

Divadelní fakulta AMU – Katedra výchovné dramatiky
Karlova 26
116 65, Praha 1

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor/ka DP: BcA. Naděžda Pajanková

Název DP: TVOŘIVÉ ČINNOSTI V MATEŘSKÝCH ŠKOLÁCH

Oponentský posuzovatel: MgA. Alžběta Ferklová

Datum posudku: 30. 12. 2020

Diplomová práce Nadi Pajankové se zabývá využíváním metod a technik dramatické výchovy ve vybraných mateřských školách v Karlových Varech, schopností jejich pedagogů respektovat tvořivost dětí a součástí práce je i problematika procesu a produktu v předškolním vzdělávání.

V teoretické části jsou systematicky popsána východiska a pozice dramatické výchovy v předškolním vzdělávání v souvislosti s tvořivostí. Celou teoretickou část považuji za velmi zdařilou. Z textu je zřejmé, že se Naďa v celé problematice orientuje a má ji zažitou, velmi osobitě a citlivě propojuje různé odborné pohledy, zřetelně odděluje citace a parafráze vlastními myšlenkami a poznámkami. V textu je tak vidět poctivý autorčin přínos a osobní zkušenost z praxe. Jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují, z obecných myšlenek se Naďa postupně dostává k jádru věci. Téma tvořivosti se objevuje ve všech kapitolách, autorka z něj vychází, vrací se k němu a vhodně s ním pracuje. Důraz dává na osobnost učitele dramatické výchovy a precizně zpracovaná kapitola věnující se tomu tématu je toho důkazem. Velmi se mi také líbila kapitola věnující se osobnosti dítěte předškolního věku, kde Naďa velmi přesně, z různých úhlů pohledů a čtivě popisuje hru. Velmi zajímavá a přínosná je i kapitola zabývající se RVP pro předškolní vzdělávání, kde se zaměřuje na konkrétní oborové nejasnosti, souvislosti a úskalí, která z tohoto základního dokumentu pro učitelky MŠ plynou. Z mého pohledu v teoretické části chybí pouze krátké doplnění z psychologie dětí předškolního věku v souvislosti se schopností tvořivosti v dramatické výchově.

Praktická část se věnuje výzkumu, který byl ovlivněn situací Covid-19 v ČR. Přesto se Nadě podařilo najít cestu jak ho přizpůsobit situaci a závěry z něj do budoucna využít hlavně ve své praxi pedagoga na Střední pedagogické škole. Výzkum se tak věnuje třem pozorováním běžného výchovně vzdělávacího procesu ve školkách a zprostředkovanému pozorování tří videozáznamů nestandardních akcí. Průběh aktivit v jednotlivých školkách je velmi podrobně, citlivě a systematicky popsán, reflexe jsou přesné a autorka se snaží i o zobecněnější pohled z pohledu dramatické výchovy a to se jí daří. Výzkumný vzorek není velký, ale pro ostatní by mohl být inspirující hlavně způsob, jakým autorka zaznamenává míru tvořivosti a jak na celý problém nahlíží. Stejně tak citlivě a povedeně je nahlíženo na zaznamenané akce Noc v MŠ, přehlídka Mateřinka Nymburk 2019 a Karlovarské pramínky 2019.

Velmi přínosné mi přišlo nahlédnutí do plánů školek, ač to, jakým způsobem konkrétní učitelka pracuje, závisí především na její osobnosti (může být špatný plán, ale tvořivý učitel a obráceně). Jak Nadě ale sama píše, v mateřských školách jsou učitelé učebními plány nejvíce svazováni (osobně jsem to ve své praxi také zažila). Z mého pohledu by mohlo být pro samotný výzkum přínosnější, kdyby byl rozhovor s učitelkami pro vyhodnocení pozorovacího procesu strukturovaný a předem připravený-pro všechny stejný. Osobně by mě zajímala i informace, do jaké míry je tvůrčí proces ovlivněný mírou zkušeností s dramatickou výchovou (a hlavně jakou) jednotlivých učitelek a ředitelek školek. Také by mi přišlo zajímavé, jak by samotný výzkum ovlivnilo, kdyby byly do výzkumu cíleně zařazeny i nestátní a alternativní mateřské školy v Karlových Varech - Montessori, Waldorfská, Začít spolu apod., neboť ty se často odvolávají na respektující pojetí dítěte a s ním související rozvoj tvořivosti. Odráželo by se to i v dramatické výchově? Výsledky výzkumu by pak pro mě byly přesnější a zobecněnější, ale rozumím tomu, že Nadě chtěla vybrat státní mateřské školy, které vycházejí právě z RVP.

Práce je vypracována s velkým množstvím dostupné odborné literatury, v celé práci je dostatečně zastoupen autorčin názor a popis vlastních postřehů a zkušeností. Závěr je obsáhlý, shrnuje práci jako celek a naznačuje některé možné přesahy.

Milá Nadě, držím Vám palce na Vaší pedagogické cestě - ať už s dětmi předškolního věku nebo se studenty Střední pedagogické školy v Karlových Varech. Právě zde máte velkou šanci změnit dlouhodobé zažitě stereotypy, které se bohužel dramatické výchovy v mateřských školách pevně drží.

Možné náměty k diskusi při obhajobě DP:

- Shrňte prosím poznatky z Vašeho výzkumu. Co si z něj odnášíte do své praxe pedagoga na Střední pedagogické škole v Karlových Varech?
- Nad'o, Vy jako učitelka dramatické výchovy pracující s dětmi předškolního věku...máte nějaké své osvědčené postupy/způsoby práce/body, když se snažíte cíleně zaměřit na rozvoj tvořivosti v MŠ?
- V kapitole 5.1. se zabýváte pojmy strukturované drama a strukturované celky v MŠ. Kde Vy sama vnímáte hranice v těchto pojmech v rámci práce s dětmi v MŠ?

Doporučení k obhajobě:

ANO

Návrh hodnocení:

A-B